

POSUDOK OPONENTA PRE HABILITAČNÉ KONANIE

Na základe menovania za oponenta pre habilitačné konanie Ing. Pavla Ďuranu, PhD. Vedeckou radou PEDAS zo dňa 28. 3. 2024 predsedom VR FPEDAS Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Milošom Poliakom, PhD. predkladám posudok k habilitačnej práci a predloženým materiálom Ing. Pavla Ďuranu, PhD.

Názov habilitačnej práce: **Momentum predikcie finančného zdravia malých
a stredných podnikov v podmienkach SR**

Autor: **Ing. Pavol Ďurana, PhD.**

Aktuálnosť zvolenej témy

Predložená habilitačná práca v súlade s jej názvom demonštruje poznatky, koncepcie a metódy pre malé a stredné podniky v oblasti finančných analýz s akcentom na predikciu ich finančného zdravia. Názov habilitačnej práce zrozumiteľne a výstižne odráža jej obsah. Predikovať finančné zdravie podniku, určiť vývoj podnikateľského procesu, výhľad úspešnosti na trhu a pritom predpovedať finančný výsledok tohto procesu cez justované ekonomicke podmienky a hodnotiace parametre v praxi patrí k značne náročným úlohám. Preto ambíciou tvorcov modelov je nájsť najlepší predikčný model finančného zdravia s najvyššou spoľahlivosťou. Problematika technickej finančnej analýzy sa výrazne prejavuje na rozhodovacích procesoch v oblasti podnikového riadenia. Významným fenoménom je vplyv stále väčších šokov na ekonomiku v dôsledku prepojenia sveta, či už ide o krízy spôsobené ekonomickými a cyklickými šokmi, alebo šoky spôsobené prírodnými javmi, ako je pandémia. Poznanie podnikovej diagnózy sa stáva trendom a významne ovplyvňuje rozhodovania manažérov, pričom nachádza svoje opodstatnenie v sústave poznatkov usporiadanych do vhodne využiteľných metód a techník nazývaných ako diagnostické metódy, ktorých využívanie nachádza svoje uplatnenie zvlášť v analýze predvídania a korigovania nežiaducich porúch. V tomto ponímaní si dovolím tvrdiť, že pri predikcii finančného zdravia MSP v podmienkach SR pôjde o večne aktuálnu tému.

Zvolené metódy spracovania

Habilitačná práca je napísaná na 175 stranach, pričom 122 strán je venovaných samotnému textu a 19 strán prílohám, zvyšok tvorí zoznam literatúry a ostatné náležitosti habilitačnej práce. Okrem úvodu a záveru je rozčlenená do štyroch hlavných kapitol, ktoré sú ďalej štruktúrované. HP je napísaná prehľadne s logickou nadväznosťou.

V 1. kapitole sú v rámci finančnej analýzy ex ante poskytnuté teoretické východiská a vedecké poznatky. V prvej časti kapitoly sa uvádzajú všeobecné definície pre pojmy model, bankrot z pohľadu viacerých domácich a zahraničných autorov. Predmetom podkapitoly je podrobnejšie teoretické vymedzenie predikčnej finančnej analýzy, pričom dôraz je kladený na modely prognózovania finančného zdravia firmy. Druhá časť kapitoly je zameraná na dôsledné prevedenie bibliometrickej analýzy. V záverečnej časti kapitoly je dôsledne spracovaná rešerš literatúry.

V druhej kapitole Ciel, metodológia a teoretický rámec autor uvádzá hlavný cieľ: *skonštruovať predikčný model pre malé a stredné podniky v podmienkach Slovenskej republiky v závislosti od ekonomickeho cyklu.* Tento hlavný cieľ je vystavaný na čiastkových cieľoch uvedených na s. 39.

V rámci metodológie v rozsahu 40 strán sa autor veľmi detailne venuje zvoleným metódam v HP, akcent je kladený na logistickú LASSO regresiu a kanonickú diskriminačnú analýzu. Aplikáciu metód pre MSP, ktoré habilitant použil vo svojej práci, považujem za adekvátnu a akceptovateľnú, pretože tieto metódy preukázateľne viedli k dosiahnutým výsledkom, ktoré sú uvedené v kapitole 3.

Prínos pre ďalší rozvoj vedy

HP predstavuje rozsiahlu predikčnú finančnú analýzu malých a stredných podnikov. Z meritórneho pohľadu som presvedčená, že habilitant zhromaždil importantné poznatky na obohatenie poznatkovej základne, v zozname použitej literatúry uvádzajúce 306 bibliografických zdrojov.

Habilitačná práca je značným obohatením, ktorý predovšetkým spočíva v súhrne teoretických znalostí v oblasti metodiky tvorby predikčných modelov. Svojou originalitou je práca významným obohatením pre oblasť finančného manažmentu, ale aj vo viacerých oblastiach na mikro a makro úrovni.

Habilitant řiou preukázal schopnosť tvoriť myšlienky, orientáciu a znalosť v oblasti finančného riadenia a kvantitatívnych metód. Hlavným teoretickým prínosom habilitačnej práce je rozšírenie vedomostnej základne v problematike predikčného zdravia MSP s akcentom na metodológiu tvorby predikčných modelov. Významným praktickým prínosom práce je vytvorenie predikčných modelov pre malé a stredné podniky v podmienkach SR mapujúce bežné, predkrízové, krízové a pokrízové obdobie.

Formálna úprava habilitačnej práce a jazyková úroveň

Po formálnej stránke práca celkovo splňa požiadavky kladené na tento typ práce. Svojím rozsahom podľa Smernice o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácie, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní neprekračuje stanovený rozsah. Štylisticky je HP na zodpovedajúcej úrovni, avšak v práci sa vyskytujú menšie nepresnosti, preklepy (s. 16, 39, 40, 56, 77, ...). Skratky, ktoré autor uvádzajú v zozname skratiek, sa duplikujú, potom ich podrobne vysvetľuje v texte (napr. s. 39 AP, SAP, PP, ...) alebo skratky pre rovnice sú uvedené a vysvetlené ako pri písaní učebnice (s. 58-61) a pod. Komentáre k niektorým analýzam sú zdĺhavé, autor sa zbytočne uchyľuje ku komentárom, ktoré sú evidentné z tabuliek.

Po obsahovej stránke je habilitačná práca písaná na špičkovej úrovni. Predstavuje text, ktorý prezentuje základné oblasti, prístupy a pokročilé metódy predikcie finančného zdravia v rozvitej podobe, ktorá je jasná a súvislá vo svojej štruktúre a prezentácii. Text je dobre organizovaný a čitateľ môže ľahko nasledovať myšlienkový proces autora. Argumenty a myšlienky sú postavené v logickom poradí. Vhodne využívané ilustrácie, grafy, príklady slúžia na vizuálnu podporu a zlepšujú čitateľnosť a porozumenie textu. HP splňa atribúty s ohľadom na náročnosť a spôsob spracovania. Z celkového pohľadu je habilitačná práca písaná záživne a pútavo.

Protokol o kontrole originality - 11,60 %, čo preukazuje primeranú zhodu s inými zdrojmi.

Vyjadrenie sa k predloženým materiálom habilitanta:

Z obsahu HP, spôsobu spracovania výsledkov je evidentné, že sa autor danej problematike venuje dlhodobo, čo je zrejmé aj z jeho publikácej činnosti, ktorá svedčí o jeho odbornej vyzretosti a dlhodobým záujmom o skúmanú problematiku.

Ing. Pavol Ďurana, PhD. pôsobí na akademickej pôde FPEDAS UNIZA ako vysokoškolský pedagóg. Podieľa sa na zabezpečovaní predmetov v oblasti finančného manažmentu, kvantitatívnych metód, matematicko-štatistických metód na prvom a druhom stupni štúdia vo viacerých študijných programoch, na ktorých zároveň viedol a recenzoval záverečné práce. Zabezpečoval predmet medzinárodné financie pre zahraničných študentov v rámci programu ERASMUS.

Hlavnou oblastou vedecko-výskumnnej činnosti uchádzača je oblasť finančného manažmentu a matematicko-štatistických metód. Výskum a vedecká činnosť uchádzača bola a je realizovaná v rámci rôznych výskumných úloh.

Podľa predložených materiálov, prehľadu publikačnej činnosti, ktorý svedčí o jeho odbornej a vedeckej vyzretosti, konštatujem vysoký potenciál odbornosti habilitanta v problematike, ktorou sa zaobera. Dospel publikoval 56 vedeckých výstupov zaznamenaných v databáze WOS (38 vedeckých článkov, 17 príspevkov z konferencií), kde je na nich evidovaných viac ako 600 ohlasov. Hodnota jeho aktuálneho H-index = 15 v databáze WOS. V databáze Scopus H-index = 20, pričom je dospel evidovaných viac ako 1000 ohlasov. Je členom viacerých komisií na národnej a medzinárodnej úrovni, členom redakčných rád, členom programových výborov konferencií, vedeckých výborov domácich a zahraničných konferencií. Pôsobí ako štatistický editor časopisu, hostujúci editor časopisov, recenzent projektov MŠVVaM SR.

Na základe predloženého výkazu činností a prehľadu plnenia minimálnych kritérií na získanie titulu docent konštatujem, že Ing. Pavol Ďurana, PhD. plní a výrazne prevyšuje všetky požadované kritériá v oblasti publikačnej i vedecko-výskumnej činnosti.

Ing. Pavol Ďurana, PhD. nepochybne patrí medzi významné osobnosti v oblasti finančí, ekonómie a manažmentu nielen na Slovensku, ale aj na medzinárodnej scéne.

Otázky k obhajobe:

- Porovnávali ste Vami vytvorené modely s predikčnými modelmi na báze AI?
- Jednou z nevýhod finančných predikčných modelov je absencia radu nefinančných charakteristik, ktoré môžu do určitej miery determinovať finančnú pozíciu podniku. S akými nefinančnými charakteristikami by bolo vhodné uvažovať pri predikcii úpadku?
- Čo vás podnietilo k tomu, aby bola v práci preferovaná kombinácia metód LASSO logistickej regresie a kanonickej diskriminačnej analýzy pre tvorbu modelu MSP v slovenských podmienkach na základe aplikácie pre chorvátske podmienky (s. 70)?

Celkové zhodnotenie

Predložená habilitačná práca Ing. Pavla Ďurana, PhD. splňa požiadavky kladené na habilitáciu, a preto odporúčam na základe habilitačného konania menovať Ing. Pavla Ďurana, PhD. za

*docenta
v odbore ekonómia a manažment*

V Prešove 24. 4. 2024

doc. Ing. Sylvia Jenčová, PhD.

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
FAKULTA Manažmentu, Ekonomiky a Obchodu
Katedra finanční, účtovníctva a matematických metód
Konstantínova 16, 080 01 Prešov
2